

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Стенографски запис!

ЗАСЕДАНИЕ

на

Националния съвет за тристранно сътрудничество

19 юни 2019 година

Заседанието започна в 13.00 часа и беше ръководено от заместник министър-председателя по икономическата и демографската политика Марияна Николова.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Добър ден!

Уважаеми членове на Националния съвет за тристранно сътрудничество, получили сте предварителния дневен ред за днешното заседание, който включва: обсъждане на Законопроект за публичните предприятия и на ЗИД за Закона за данък върху добавената стойност. Предвид точките от дневния ред участие в заседанието ще вземат министрите – на финансите, господин Владислав Горанов, и на икономиката, господин Караниколов, както и министърът на труда и

социалната политика, господин Бисер Петков. Законът за изменение и допълнение на Закона за ДДС ще бъде представен от народния представител Георги Гьоков, който е един от вносителите. В тази връзка, уважаеми колеги, предлагам, за да не задържаме господин Гьоков, който е уважил формата на тристранния диалог, да направим разместване в дневния ред, както следва. Ако не възразявате първа точка – ЗИД на Закона за данък върху добавената стойност, № 964-01-37, внесен от Корнелия Нинова и група народни представители. Втора точка – Законопроект за публичните предприятия. Трета точка „Разни“. В точка „Разни“, съгласно чл. 6, ал. 3 от Правилника на Националния съвет за тристранно сътрудничество предлагам Съветът да утвърди състава на Постоянната комисия по социални последици от реструктурирането от приватизацията.

Предложения или коментари по дневния ред? Няма. Приема се.

Благодаря на представителите на медиите, може да проследите заседанието на живо от залата за журналисти.

Откривам днешното заседание на Съвета.

Точка 1

Законопроект за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност, № 954-01-37.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Законопроектът е обсъден на заседание на Комисията по бюджетна политика към Националния съвет за тристранно сътрудничество, на което не е постигнато единодушие.

Господин Гьоков, заповядайте да представите мотивите на вносителя.

ГЕОРГИ ГЪОКОВ: Благодаря Ви, госпожо вицепремиер.

Уважаема госпожо вицепремиер, уважаеми господа министри, уважаеми членове на Националния съвет за тристранно сътрудничество, първо искам да благодаря за възможността да представя пред Съвета вношения от Корнелия Нинова и група народни представители от парламентарната група на „БСП за България“ ЗИД на Закона за ДДС. На практика вносител на този законопроект е цялата парламентарна група на „БСП за България“.

Накратко казано законопроектът предвижда намаляване на стандартната данъчна ставка за данък върху добавената стойност за брашно и изделия от брашно, месо, мляко, яйца от 20% на 5% и на лекарствата – на 9%. Предвижда се измененията да влязат в сила от 1 януари 2020 година от една страна, за да не се нарушава баланса в изпълнението на планираните бюджетни приходи за 2019 година, а от друга – да се даде възможност и достатъчно време за изпълнение на планираната промяна и на нейната реализация. Предполагам, че членовете на Съвета са добре запознати с мотивите на вносителите, но въпреки това накратко ще ви обърна внимание върху част от тях. Намаляването на данъчната ставка за брашно и хранителни продукти от брашно, месо, мляко и яйца е мярка, насочена към: на първо място – насърчаване на родното земеделие и хранително-вкусова промишленост; на следващо място – облекчаване на ефекта от повишените цени на енергоносителите, което се изразява и води до увеличаване на разходите на производителите, защото на фона на ниското търсене увеличаване на себестойността в хранително-вкусовата промишленост допълнително свива търговските обороти. Мотив е и подходното разслоение на населението, което се задълбочава до невиджани дълбочини, накратко казано – сериозни неравенства. Намаляването на ставката на ДДС върху

тези основни групи хранителни продукти и суровини не само ще ги направят достъпни за по-широк кръг хора, но и ще направи хранително-вкусовата и преработвателната индустрия по-атрактивни за инвеститорите. Ще стимулира българските производители да търсят нови технологии и да произвеждат продукти с по-висока добавена стойност вместо да изнасят суровини.

По отношение на лекарствата мотиви за исканото намаление на ДДС е, че техните цени в България са на едни от най-високите нива в Европа. Намалването от 20% на 9% на ставката на ДДС за лекарства ще даде повече възможност за въздействие в областта на лекарствената политика. Наясно сте, че пациентите в България плащат твърде много за своя сметка. Тези данни са посочени в доклада на Световната банка. Делът на фармацевтичните разходи от нас достига 38% при средно 25% за Европейския съюз. Това естествено е за сметка на другите медицински услуги, като болничната и особено на извънболничната помощ. Съответно около 81% от разходите за лекарства се плащат от джоба на пациента.

Ефектите от това предложение върху бюджета. Приходите в бюджета от ДДС върху лекарствата ще бъдат по-малко, но и бюджетните разходи за лекарствени политики ще бъдат по-малки, тоест – нетният ефект ще бъде близък до нулата. Това ще предостави повече възможности на Националната здравноосигурителна каса и на Министерство на здравеопазването да въздействат на пазара. С диференциране на ставките по ДДС бюджетните приходи временно ще намаляват в близко бъдеще, но дългосрочно имат потенциала да нарастват с устойчиви здравословни темпове, като се увеличават търговските обороти. В цифрово изражение според нас общият ефект от

диференцирането на ставките на ДДС е намаление на бюджетните постъпления с приблизително 706 милиона лева, 368 милиона от брашно и хранителни продукти от брашно, месо, мляко и яйца и 338 милиона лева от лекарствата.

Отчитайки положителния ефект от свиването на бюджетните разходи за лекарствени политики, както и положителния ефект за бюджета в резултат на увеличеното потребление и изсветляването на сивия сектор при храните нетният ефект на бюджета би бил едва между 260 и 340 милиона лева по-малко приходи от ДДС.

Намалението на ставката на ДДС върху хранителните продукти и лекарствата е нормална европейска практика. От 28-те страни членки на Европейския съюз 19 имат въведени диференцирани ставки, а първенецът е Малта, която изобщо не начислява ДДС. Страните, които нямат диференцирани ставки за ДДС са Австрия, Румъния и Словакия, които фиксират данъка си на 9-9,5%, а Естония, Дания и Латвия са със средногодишно по-висок икономически растеж от нас. Обичайната разлика между ниските ставки на ДДС за храните и лекарствата е стандартна, общо в Европейския съюз е в порядъка на едно към четири. Единствено в България има дисбаланс, ставката на ДДС е сред най-високите в Европа, мащабът на икономиката е сред най-малките, а населението най-бедното. Нежеланието да се диференцира данъка върху потреблението не само, че не е дългосрочна гаранция за повишаване на приходите в бюджета, оттам и на устойчивостта на финансовата система, но и отдалечава страната ни вместо да я сближава с останалите европейски страни.

Що се касае до втората част на предложението – да се увеличи прага за регистрация по ДДС от 50 хиляди на 100 хиляди лева мотивите

са следните. Предлаганите промени целят въвеждане на облекчения за задължителния режим за регистрация по ДДС за микро- и малки предприятия. Тези мерки са антициклични и целят да смекчат евентуален удар по микро- и малките предприятия от евентуално нова икономическа криза. Повишаването на прага на регистрация е мярката, която ще доведе до изсветляване на бизнеса и до съживяване на икономиката. От друга страна в чл. 100 в Закона за ДДС е предвидена възможност за регистрация по избор, тоест – и при облагаем оборот по-нисък от установения в чл. 96, ал. 1. В този смисъл предлаганите промени няма да повлияят негативно на онези предприятия, които желаят да ползват регистрация по ДДС и нямат облагаем оборот над 100 хиляди лева.

На ниво Европейски съюз още в началото на 2018 година Европейската комисия внесе пакет от предложения за реформа на данък добавена стойност, който предвижда освен възможността страните от Европейския съюз да могат да понижават ДДС, за да подкрепят малкия и среден бизнес, микропредприятията с оборот под 100 хиляди евро годишно в Европа, да имат дори възможността да освобождават от ДДС във всички европейски страни, където развиват дейност.

Заедно със законопроекта е изготвена предварителна оценка на въздействието му, доколкото позволяват възможностите на една парламентарна група да се справи с това. Тази предварителна оценка на въздействието е направена по методологията от Правилника за организация на дейността на Народното събрание. Аз ви благодаря, че ме изслушахте. Запознат съм с по-голямата част от становищата, включително на тези, които са пристигнали днес. В по-голямата си част са отрицателни, има и много внимателно подходи по въпроса

становища. Мисля си, че можем да очакваме, ако не подкрепя на законопроекта, един старт на разговорите в тази посока.

Благодаря ви.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря Ви, господин Гьоков.

От социалните партньори, господин Велев, заповядайте.

ВАСИЛ ВЕЛЕВ: Благодаря Ви, госпожо председател.

Уважаеми господа министри, уважаеми колеги, Асоциацията на индустриалния капитал в България не подкрепя внесения законопроект по следните съображения. Първо, ние държим на обещаната данъчна стабилност и не очакваме тези 4 години значителни промени в данъчните закони. В държавата функционира една добра данъчна система вследствие на добре извършена данъчна реформа. Второ, данъкът върху добавената стойност е основен стълб в бюджетните приходи. Бюджетът за тази година, например, е близо 11 милиарда от 23 милиарда общо данъчни приходи, тоест над 47% от данъчните приходи. Има постигната добра събираемост на този данък, ние на 1 юли ще оповестим стойността на композитни индекси, икономика на светло, но в аванс от сега може да кажем, че тази част от него, този поиндекс, който е относим към събирането на ДДС е с много висока стойност, над 90%, което е над средноевропейското. Една от причините за това е именно единната ставка. Страните, които прилагат неединна ставка имат повече възможности за данъчни злоупотреби, усложнено е администрирането и за бизнеса и за данъчната администрация.

Следващата причина да не подкрепим проекта е, че всъщност при диференциране на ставката очевидно ще се намалят значително приходите. Ние ги оценяваме по-високо – над 1 милиард, но няма да се намалят с толкова цените, по-скоро ще се увеличат печалбите на

търговците по веригата. Съответно пък възможностите на бюджета ще се намалят с този 1 милиард да прави социални политики. Ако може бюджетът да се лиши от този 1 милиард то по-добре е той да не се лишава от него, а тези средства да се използват за демографски и социални политики, насочени към нуждаещите се, защото когато намаляваме цените ние ги намаляваме за всички и от това печели най-много този, който консумира най-много. Очевидно това не е най-таргетираната, най-прицелната социална политика. Смятаме, че такива промени трябва да се обсъждат в единство със средносрочната бюджетна прогноза.

Благодаря.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, господин Велев.

От Българска стопанска камара, заповядайте, господин Бранков.

ДИМИТЪР БРАНКОВ: Благодаря Ви, госпожо председател.

Уважаеми колеги, уважаеми господа министри, социални партньори, Стопанска камара е представила становище по внесения законопроект. Позволете само няколко момента от него.

Преди всичко не ни задоволява направената оценка на въздействие. Подобни радикални промени в данъчната система според нас следва да се обсъждат по-дълго време професионално с широко участие на засегнатите страни, най-вече браншовите сдружения в съответните групи стоки, които са предложени. Стана дума и в предварителните обсъждания, че това разбира се е само един детайл, но е важно да се отбележи, че начинът, по който са формулирани съответните групи, не задоволява, предполага и може да предположи, ако бъдат приети по този начин разширяване на мащаба на данъчните измами в тази сфера.

На следващо място, за нас приоритетен, основен проблем на консолидираната фискална програма е ефективността и ефикасността на публичните разходи на всички нива. Там виждаме необходимост от съсредоточаване на експертизата и на държавната администрация и на експертната общност, така че да имаме необходимите промени в Закона за публичните финанси, упражняване на контрол, както върху целеполагането, така и върху разходите, с които се осъществяват политиките и се предоставят съответно публичните услуги.

На следващо място, считаме, че всички радикални промени, защото считаме, че това е тип радикална промяна, чийто краен ефект в крайна сметка ще бъде преразглеждане и на прякото данъчно облагане, всички подобни, ако изобщо експертната общност, компетентните държавни органи, политическите сили, в страната преценят, всички радикални промени в данъчната система следва да бъдат осъществявани в една друга инвестиционна среда, друга регулаторна среда. За нас, ако изобщо се тръгне в тази посока, такива промени следва да бъдат обсъждани само след присъединяване на страната ни към Еврорезоната. Сегашната данъчна система така или иначе е съвместима с политиката на валутен борд, който вече 22 години упражнява страната, държа да подчертая, позволих си да го кажа и в парламентарната Комисия по икономическа политика и туризъм, че упражняваният в страната валутен борд е най-рестриктивният валутен борд, който е упражняван някога в историята на човечеството и на паричните политики на публичните финанси, което означава, че ние очакваме ангажимента юли месец страната да инициира процедурите по влизане в ERM II да бъдат инициирани тези процедури от компетентните органи в лицето на правителството, на Министерство на финансите и на Българската

народна банка. Така че Българска стопанска камара не подкрепя внесения законопроект.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, господин Бранков.

От БТТП, господин Тодоров.

ВАСИЛ ТОДОРОВ: Благодаря, госпожо председател.

Уважаеми министри, уважаеми господин Гъоков, уважаеми дами и господа, ние също сме представили становище, в което сме изразили становище против и не подкрепяме съответния законопроект, който ни е представен, тъй като това предложение за намаляване на данъчната ставка на ДДС по отношение на избрани групи продукти по никакъв начин не гарантира един от целените ефекти, а именно намаляването на крайната цена за потребителите, тъй като няма пазарен механизъм, по който това да бъде в крайна сметка гарантирано. Също така няма яснота и по отношение на това как това намаление в данъчните приходи ще бъде компенсирано впоследствие по отношение на приходите в държавния бюджет и дали това в крайна сметка няма да рефлектира върху евентуално увеличение на преките данъци или пък евентуално отново връщане на темата за въвеждане на прогресивното подоходно облагане, което ние не подкрепяме. Също така различните данъчни ставки, това неведнъж сме го казвали, в много наши проучвания това се потвърждава, водейки до повишаване на броя и риска от данъчни измами и укриване на ДДС. А също така и диференцираните ставки и евентуално тяхно въвеждане ще изисква увеличаване и на специализирания състав на Националната агенция за приходи, което донякъде ще и компенсира очаквания положителен ефект от една такава промяна, имам предвид като нетна стойност. Също така в проучванията,

както казах, в европейски план тази практика също няма положителни ефекти, което е основание също да не я подкрепим.

Това, което ние сме предложили по отношение на реформа в данъчната система, държа и да го подчертая, тъй като това е и темата, е премахването на данък върху дивидента. Също така намаляване с 5% на данъка върху доходите на едноличните търговци с цел изравняването му с нивата на корпоративния данък, а също така и усъвършенстване на системата за възстановяване данъка върху добавената стойност. Тук искам да посоча усъвършенстване на режима на т.нар. особена солидарна отговорност по чл. 177 от Закона за ДДС, а именно ограничаването действията на отговорност на данъчно-задължено лице в случай на злоупотреба във веригата на договорните връзки.

Благодаря ви.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, господин Тодоров.

От КРИБ, госпожа Йосифова, заповядайте.

РАДКА ЙОСИФОВА: Благодаря Ви.

Уважаема госпожо председател, уважаеми министри, господин Гьоков, дами и господа, Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България е депозирала писмено становище по предложението законопроект от групата народни представители. Категорично нашата позиция е една – неподкрепа на направените в законопроекта предложението за въвеждането на различна ставка. Изложили сме подробно нашите съображения и мотиви, няма промяна в нашата позиция и затова, за да не отнемам излишно време, моля да имате предвид, че ние категорично не сме съгласни с така предложението законопроект.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря.

Съюз за стопанска инициатива, заповядайте.

ГЪЛЪБИН ГЪЛЪБОВ: Уважаема госпожо председател, уважаеми господа министри, уважаеми колеги, Съюз за стопанска инициатива е представил своето становище, което до 80-90% препокрива, като аргументи представените от предишните колеги, които говореха от работодателските организации. Това, което искаме да подчертаем е, че бихме подкрепили, ако има някакво добре обосновано предложение, което да няма недостатъците на именно този непълен според нас анализ на въздействието. Второ, да е направено в контекста на годишния цикъл на промяна в данъчните закони и приемането бюджета на страната, защото в момента ние не можем да преценим дали този милиард или 760 милиона по-малко приходи от къде биха се компенсирани. Няма методика, по която да се изчисли, да се каже при кои хранителни продукти, които примерно имат 50% тестени изделия или мляко, би се приложило именно този процент на намаление на ДДС.

Отделно искаме да изтъкнем, че при едни индустрии, няма да кажа картелирани, но ще кажа със силно въздействие върху пазара на няколко играчи, като хранително-вкусовата промишленост и продажбите на дребно, много трудно можем да бъдем убедени, че именно това намаление ставката на ДДС ще бъде пренесено към крайния клиент.

Благодаря ви. Потвърждавам негативното становище, което сме изразили.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря Ви.

От КНСБ, господин Нанков, или кой ще вземе думата.

ЛЮБОСЛАВ КОСТОВ: Благодаря Ви, госпожо председател.

Уважаеми господа министри, уважаеми колеги, ние сме депозирали нашето становище, то не е променено, в Комисия по

бюджетна политика в петък. Ще акцентирам върху няколко по-важни неща, които ми се струва за важно да се споменат.

Според нас, дори и да бъде намален ДДС върху хляба, лекарствата и други основни стоки, цените на тези стоки няма да се намалят, защото това не може да бъде контролирано. Преди да се прави каквото и да е в тази посока трябва на всеки етап от производствения цикъл на един продукт да е ясно колко е надценката върху базисната цена и дали тази надценка икономически е аргументирана със съответните мотиви. Според нас върху цените на крайните продукти, каквато е целта на този законопроект може да повлияе към момента единствено едновременното намаление на целия размер на ДДС по веригата. Тогава няма как пазарът да реагира по различен начин освен да намали цените на всички стоки и услуги, които се облагат с ДДС.

В мотивите към законопроекта от оценката за ефекта от неговото прилагане не е взета предвид еластичността на изброените стоки, както и значителната сила на монополистичната конкуренция в България, където един вид стока има стотици разновидности. Голяма част от представените проблеми пред българската икономика в мотивите разбира се ние ги споделяме, но не смятаме, че тяхното решение е резултат от предлаганата мярка. Проблемът с неравенствата и бедността, с ниските доходи и производителността, е макроикономически по своя характер и е функция от редица закономерности и причинно следствени връзки. Като пример, в тази посока не виждаме по какъв начин ще се стимулират новите технологии, като се намали ДДС за определени категории храни, както е заявено в мотивите. Изпитваме силни резерви по отношение на твърдението, че намаленото ДДС ще стимулира производителите да търсят нови технологии за развитие.

Анализът на разходите и ползите е икономически неподкрепен с конкретни разчети и емпирични данни и тук е важно какви методи за оценка са използвани да се получат цитираните стойности в проектозакона. Според нас, ако ще се отваря дебат за промяна в ДДС в посока неговото намаление, то това трябва да се случи за всички стоки и услуги намалението да бъде в еднакъв размер. Съгласни сме, че България притежава една от най-високите ставки на ДДС в целия Съюз. Според нас този разговор трябва да бъде част от един по-мащабен такъв за общата данъчна политика на страната. Конфедерацията на независимите синдикати в България за пореден път заявява, че е необходимо реструктуриране на цялата данъчна система в посока повече справедливост за хората с по-ниски доходи. Тоест, всички субекти да се облагат съобразно техния принос в БВП на страната. И в тази връзка използвам възможността за пореден път да кажа нашите предложения, те са в три стъпки. Първа стъпка е въвеждане на необлагаем минимум, който да бъде равен на минималната работна заплата. На второ място е ръст на максималния осигурителен доход поетапно до достигане на 10 пъти размера на установената минимална заплата за страната. И като трета стъпка, която е обект на дискусия в момента – намаляване на общата ставка на ДДС, не неговото диференциране, а на общата ставка от 20 на 15%.

Припомняме, че данъчната система в България е една от най-несправедливите в Съюза, където косвените данъци са около две трети от общите приходи в бюджета и смятаме, че е време дебатът за общата данъчна философия да бъде отворен и тук смятам, че господин Гьоков в това е прав, ако не чрез този законопроект, то време е такъв дебат да има.

В заключение на база гореизложеното КНСБ не подкрепя така предложения ЗИД на Закона за ДДС от госпожа Корнелия Нинова и група народни представители. Според нас този дебат трябва да бъде част от общия дебат за данъчната система, а не отделна мярка.

Благодаря.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря.

От КТ „Подкрепа“, госпожа Григорова, заповядайте.

ВАНЯ ГРИГОРОВА: Здравейте!

Ние становището го дадохме преди малко. Становището на „Подкрепа“ по отношение на диференцираното ДДС е ясно от години, още през 2016 година сключихме споразумение с Националния браншови съюз на хлебарите и сладкарите, които са член на БСК впрочем, за това да работим заедно за намаляване на ДДС за хляба на 5%, като те гарантират, че ще се отрази това на крайната цена на хляба. През 2017 година „Подкрепа“ се включи в гражданска инициатива официална, събрахме 30 хиляди подписа, внесохме ги в Народното събрание, опитахме се да започнем такъв разговор, на какъвто сме свидетели днес.

Категорично не можем да се съгласим с твърдението, че това е радикална стъпка, тъй като това е стандартен европейски подход и няма никаква причина да откриваме топлата вода. Със сигурност може да се обмени опит с европейските държави, в които това се прави. Преди малко чухме, че може да се намали крайната цена само ако се намали стандартната ставка на ДДС. Няма никаква логика, ако предполагаме, че диференцираното ДДС няма да доведе до намаляване на крайната цена, да предполагаме, че намаляването на стандартната ставка ще доведе до намаляване на крайните цени.

Впрочем всеки път когато се увеличава цената на електроенергията чуваме бизнеса как се съпротивлява и говори за това, че цените на продуктите ще се увеличат. Това е обратния процес, от намаляването на единия от елементите на ценообразуването пък би трябвало да доведе в пазарна ситуация с работещи държавни институции до намаляване на крайната цена на продуктите.

Смятаме, че социална политика, която да замени данъчната политика е неприемлива, тъй като знаем също така, че всеки път, когато се направи някакво предложение за разширяване на социалните политики чуваме абсолютно същото от другата страна, че това не бива да се прави, тъй като това пък са едни паразити. Така че, за да не са паразити хората, които имат нужда от подпомагане, предлагам първо – да не им взимаме парите, за да се налага после да им ги даваме, като социални подаяния. Разбира се под въпрос е това доколко е пълен анализът за това как ще се отрази намалението на ДДС върху бюджета, но това най-добре може да се направи от Министерство на финансите и ние чухме тези разчети, не 760 милиона, 1 милиард са. Как може да се запълни този дефицит? От една страна оставените в хората разполагаеми средства със сигурност се връщат мигновено на пазара, тоест – увеличава се оборотът, оттам и приходите. А от друга страна, разбира се ние също сме на позицията на КНСБ за това, че това трябва да е част от цялостна данъчна реформа. Такава данъчна реформа, от която имаме нужда поне от 10 години, откакто беше въведено плоското данъчно облагане, включително и ниското данъчно облагане за фирмите.

Бихме приели разбирането за това, че ставките трябва да са еднакви, подходът трябва да е еднакъв, но при последователно следване на тази философия би трябвало всички облекчения за бизнеса също да

бъдат премахнати, за да няма данъчни изключения и възможности за измами.

Приключвам с това, че по отношение на увеличението на прага на оборот, над който е задължителна регистрацията от 50 на 100 хиляди лева, тъй като и такова предложение имаше от вносителите, ще се въздържим от подкрепа. Не видяхме обосновка детайлна на това предложение. Завършвам с това и пак подчертавам, че КТ „Подкрепа“ ще подкрепя винаги такива предложения, независимо дали са преди избори, между два избора и каквито и да са мотивите на вносителите, тъй като смятаме и това не само го смятаме, то е така – косвените данъци натоварват потребителите, натоварват гражданите, а е време да създадем условия за връщането им в страната.

Благодаря.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, госпожа Григорова.

Министър Горанов, в рамките на комисията Министерство на финансите не е подкрепило направените предложения, какви са Вашите мотиви?

Заповядайте.

ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ: Не знам дали да бъда по-пространен или не, тъй като експертните мотиви са ясни. До голямата степен те се изказаха и тук в дебата. Няма да говоря с политически категории, че нашата коалиция, която в момента подкрепя правителството е заявила, че параметрични промени в данъчно законодателство няма да се правят и това е едва ли изненада, пише го в коалиционното споразумение. Тук по-скоро мога да загубя 2 минути на аудиторията, за да споделя, че левите аргументи в случая издишат тъкмо по причина на това, че най-грешният възможен инструмент за постигане на справедливост на въззивните групи

хора е промяната на данък върху добавената стойност, защото той важи еднакво, както за хората с високо материално положение, така и за хората, които имат по-ограничени възможности.

България е една от държавите в Европейския съюз с най-ниска преразпределителна функция спрямо Брутния вътрешен продукт. Отнемането на допълнителен ресурс от ръцете на държавата неминуемо ще възбуди темата или кои функции няма да бъдат изпълнявани и ние тук често ще си водим дебата колко социална трябва да бъде държавата и какви функции трябва да изпълнява в отделните сектори, където е натоварена с отговорност и неслучайно постоянен член от страна на правителството в този съвет е министърът на труда и социалната политика. Неминуемо дебатът ще се върне върху това, че трябва да се запази и преразпределителната роля на държавата и тогава ще отидем към темата за съотношението на видовете данъци. Много благородно споделяме тезата на КТ „Подкрепа“, че хората не трябва да плащат данъци. Да, но ако хората не плащат данъци, къде ще се реализира социалната функция на държавата, а тя се измерва не само от тях, а вие къде сте? Трудът и капиталът вървят заедно и това противопоставяне тук в момента е наивно. Загубата на такъв размер освен, че ще създаде административни затруднения за приходната администрация, повярвайте тя ще оцелее.

От създаването на системата за данък добавена стойност всички държави след 80-те години се стремят да постигнат синхронизация и единност на ставките. Силни синдикати и слаби правителства са довели до тази фрагментация на данъка в Европа и повярвайте – нито един мой колега финансов министър не е щастлив от това. Ако сега искате да помпате мускули колко са силни синдикатите и колко е слабо

правителството, няма тема. Но нито една от целите, описана в мотивите на вносителите няма да бъде постигната освен обещавам ви това – ако говорим за преразпределение между косвено и пряко облагане, в прякото облагане между другото задължително трябва да се добави и осигурителната тежест, намаляването на данъка върху добавената стойност задължително ще изисква увеличение на прякото облагане, което се мери през двата вида данъци, които се облагат в труда и капитала. Сегашната система е постигнала един баланс в съотношение, което хората възприемат и събираемостта е относително добра. Опитът многократно да се реструктурира системата, макар и да има някои икономически аргументи, свързани с това, че през данъците може да се постигне по-добро преразпределение на създаденото, със сигурност в краткосрочен период, няколко години, ще доведе до изключително голям стрес в икономическите субекти. И тук дори не говорим върху ефекта върху фиска, ще увреди обществените отношения и индустриалните отношения. Такъв дебат можем да водим, но той първо не почва на средата на годината и с едно рязко политическо действие, преследващо чисто тясно партийни мотиви. Защото, ако колегите се бяха постарали да направят допълнителен анализ не само щяха по-прецизна сметка да постигнат, а щяха да видят и дефектите, които носи едно такова предложение. Защото аз съм готов да се обзаложа, че нито ще се постигне ефектът за намаляване на цените, и това е естествено, то няма да стане нито при намаляване на общата ставка, нито при диференцираните ставки, нито тези средства ще останат разполагаеми в бюджета и крайният ефект ще бъде евентуално, и неслучайно тази тема винаги се повдига от някои секторни бизнеси, като в случая небезизвестната госпожа Кукушева, която обикаля студията и обяснява как щял хлябът да

поевтинее видите ли, ако паднело ДДС-то, не, няма да поевтинее хлябът и може да водим този дебат дълго още. Идете в Гърция и вижте какво стана след намаляването на ДДС в магазините им и в ресторантите им и с учудване ще установите, че нищо не стана, цените се запазиха. Но спирам до тук с убеждението, че ако наистина трябва да реструктурираме данъчната система, то не трябва да се прави на парче, както понякога се повдига дебата, защото колегите от БСП след няколко месеца ще повдигнат темата за прогресивното подоходно облагане, но и там не им стига куражът да кажат, че, за да се запази размерът на приходите, които фискът трябва да получава, трябва средната класа да бъде натоварена значително, за да се постигне същият номинален ефект за бюджета. Те обикновено решават управлението наполовина, което води до около 1,5 милиарда загуба за фиска. Аз съм готов да водя с всеки един представител на бизнеса и на политическите партии дебат за структурата на данъчната система, разбирайки, тръгвайки от различни концептуални позиции, но съм сигурен в едно – с около 37-38% от БВП, каквато е преразпределителната роля на българския бюджет, съпоставена със средно за Европа – около 44%, ние не можем в една относително изостанала в социално-икономическо развитие, в сравнение с останалите европейски държави, страна членка да искаме същия обем и ниво на услуги – сигурност, отбрана, грижа за социално-слабите, пенсионен модел. Тук е странна позицията на синдикатите, които би трябвало да имат точно обратната позиция и вие трябва да искате държавата да бъде по-голяма, защото през разхода може да се постигне действителна социална справедливост и през политиките, които се прилагат да се насочат средствата именно към действително нуждаещите се. Защото, ако намалим цената на хляб, който струва 10 лева с 1 лев ние ще направим

по-голяма отстъпка за този богат човек, който предпочита някакъв специален диетичен хляб, със специална технология изработен и струващ толкова, спрямо един човек, за който хлябът му от 1 лев ще бъде намален с няколко стотинки, сами може да изчислите колко. По-правилно е, ако искаме да градим социална държава, така пише и в Конституцията, да насочим ресурсите към действително нуждаещите се. През данъците никой не си е оправил икономиката или не е постигнал справедливост в обществото. Това е моето мнение.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря Ви, министър Горанов.

Заповядайте, госпожо Григорова!

ВАНЯ ГРИГОРОВА: По отношение на хляба от 10 лева, чухме и френско сирене от 80 лева, това са куриозни примери все пак. Това не е масовото производство, така че отражението върху бюджета от тези намаления няма да са драматични, да не кажа, че няма да се забележат въобще. Доколкото това, което заявихте, че сте склонен да говорите с бизнеса и с политическите партии за данъчната система надявам се не изключвате и синдикатите като такива.

ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ: Когато се изясните точно каква позиция имате, ще си говоря и с Вас.

ВАНЯ ГРИГОРОВА: Ние имаме ясна позиция и то от години.

ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ: Тя е ясна, но как да кажа – не е завършена. Искам да си говорим за целия бюджет и за цялата рамка.

ВАНЯ ГРИГОРОВА: Съгласна съм.

ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ: Вие си хващате едно парченце, започвате да си го разтягате...

ВАНЯ ГРИГОРОВА: Не, не, не е така.

ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ: И си го водите, накъдето ви е приятно.

ВАНЯ ГРИГОРОВА: Между другото 2017 година ви дадохме цялостна програма, която включваше и данъчни промени.

ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ: Явете се на избори с тази програма, и ако някой ви подкрепи, действаме.

ВАНЯ ГРИГОРОВА: Хубаво, ама казвате, че ще говорите с тях без да чакате те да бъдат подкрепени.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Госпожо Григорова, да се концентрираме.

ВАНЯ ГРИГОРОВА: Ние всъщност това правим, говорим именно за данъците и понеже казахте, че не разбирате позицията ни, в която ние искаме намаление на този данък, тъй като трябва да има повече приходи в бюджета, за да се извършват такива социални функции и публични услуги да се финансират – да, ние искаме точно това, да стигне 44 %, поради което трябва, може би предлагаме ви, да се сравнят двете структури – българската и средноевропейската и да се изравнят, за да стигнем 44 % и да имаме възможност за извършване на социални функции.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря Ви.

Господин Гьоков, благодаря за Вашето участие, съгласно Правилника, Секретариатът на НСТС ще изпрати протокола от днешното заседание и коментарите на Комисиите, които са поискали мнение от НСТС по предложението за законопроект.

Имате ли нещо да допълните?

ГЕОРГИ ГЪОКОВ: Може ли една дума. Благодаря Ви, госпожо вицепремиер. Изслушах много внимателно всички и си записах много

неща. Надявам се наистина да получим и протокола от заседанието. Мога да коментирам всяко едно от становищата, но няма да го направя, а само ще обърна внимание на две-три положения, принципни.

Оценката на въздействието. Нали разбирате, че без помощта на Министерството на финансите няма как да се получи и не е по силите на една парламентарна група, която е в опозиция, да направи някаква много детайлна и обстойна оценка на въздействието, а можем само приблизително да предполагаме колко ще са загубите за фиска и как да предлагаме компенсацията им.

Ще падне ли цената? Това между другото беше във всички коментари и всички становища. Няма как, само в България може би се случва да не падат цените, когато се намалява някаква част от производствената стойност на едно изделие, ако се вдига цената на нещо, веднага се вдига цената на крайното изделие, ако пада цената на нещо от състава на това изделие, според мен – няма как да не пада цената, поне на първо време, ако не пада на някакъв по-следващ етап трябва да се случи това нещо, защото няма логика в една пазарна икономика да бъде обратното.

Правителството е декларирало, че няма да променя данъчната система, това е ясно и беше и в предизборната програма на управляващите, но аз забелязвам, че има промяна в доста данъчни закони, няма да ги изброявам тук, но има промяна в данъчното законодателство. Например в автомобилите, намален е на една част, и увеличение на друга част. Казвам, че има промени в данъчното законодателство, а не непременно да няма такава, че и сега да не можем да си го позволим.

Ще кажа последните две неща, ще има данъчни измами, аз не знам какво ни притеснява, в България данъчни измами и без това има, ако

затягаме контрола дали при диференцирано ДДС или при единна ставка, измамните ще бъдат преодолявани и затрудненията за данъчната администрация при различната ставка – да, но не е невъзможно и както казвате данъчната администрация ще оцелее и при всички промени.

Последното, което казвам, всеки път когато се повдигне въпросът за данъчната система на страната всички казваме, с изключение на министър Горанов, разбира се, че данъчната система е несправедлива и казваме, че трябва да не разглеждаме на парче разни неща, ами дайте да го стартираме този разговор за данъчната система и нека да кажем, че днес, или вчера, или утре ще стартираме този разговор и да го говорим, и да убедим хората, че това, което предлагаме ние не е добро, а което е в момента е най-доброто и няма защо да го променяме.

Благодаря ви.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря Ви, господин Гьоков!

Колеги, продължаваме по точка 2 от дневния ред.

Точка 2

Законопроект за публичните предприятия, внесен от министъра на икономиката.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Законопроект за публичните предприятия с направените предложения от Министерството на икономиката в рамките на заседанието на Комисията, които са относими до запазване на действащия към момента режим за приватизация, както и за отпадане на текстовете, които регламентират вливането на Агенцията за инвестициите в Агенцията за публични предприятия и контрол.

Господин Петър Кънев е извън страната и в тази връзка е определил представители от Комисията, които да проследят дискусиата по законопроекта.

Министър Караниколов, заповядайте!

ЕМИЛ КАРАНИКОЛОВ: Уважаема госпожо председател, уважаеми членове на Съвета, уважаеми гости, благодаря Ви, че имам възможността да участвам в този съвет.

Ще започна с малко предистория. Още преди малко повече от две години, когато правителството встъпи в управление в този мандат няколко седмици след това беше точно и ясно изразено становището, че ние ще спрем с приватизацията. Нека да уточним – защо?

Първо, над вече 98, а сигурно и 99 % от държавните дружества са раздържавени. Останали са такива, които до голяма степен се водят стратегически за българската държава, без да го коментирам дали е така или не. В следствие, на което в Министерството на икономиката започнахме да подготвяме вариант за изменение на Закона за приватизацията, като основната ни идея беше текстът, който забранява приватизацията. Към момента обръщам внимание, че действащият закон, който е в сила в чл. 3, ал. 1 е посочено, че всяко държавно дружество е с открит процедура за приватизация, с изключение на тези в забранителния списък. Ние възнамерявахме съвсем друга хипотеза, забранява се приватизацията, поради което нямаше нужда и от забранителния списък, но към това ще се върна малко по-късно.

Основната друга идея беше на Министерството на икономиката, тъй като процеса на приватизация е раздържавяване, считаме че е приключил или е изчерпан до голяма степен. Ние възнамерявахме и това предложихме да обединим две агенции, това е Агенцията за

приватизация и следприватизационен контрол и Агенцията за насърчаване на инвестициите в една структура.

Първо, знаете щеше да има намаление на администрацията най-общо казано, няма как да имаме двама главни секретари и да имаме пет директора, това е нормално нещо.

Втората ни идея, и по-важната, беше с това вливане всъщност да създадем по-големи екипи, които да работят с бъдещи потенциални инвеститори. Тоест в момента в Агенцията за насърчаване на инвестициите с ръководството има 27 служителя, докато в Агенцията за приватизация с ръководството бяха 50, като идеята беше да ги съберем на едно място и те предимно оттук нататък да обслужват инвеститори, общо взето за всеки един инвеститор да има по един екип, който да му помага във връзка с административни тежести, бюрокрации и по-бързо решаване на документите.

Първо, защо го направихме? Тъй като капацитетът на служителите в Агенцията за приватизация, Агенцията за инвестициите, е така или иначе да се занимават с това за последните 20 години изключително сериозно, те се срещат постоянно с инвеститори, преди година и повече, като преди години на ден е имало по седем сделки, а сега най-много има седем сделки на година, даже на две години.

Второ, тези колеги много добре работят с документи за имоти, тежести, които има върху тези имоти. Идеята на тази експертиза беше не да закрием агенцията, а да я прехвърлим за работа с инвеститорите.

Обръщам внимание, че този законопроект в тази му част има обществено обсъждане и беше качен на обществено обсъждане. Срокът беше 30 дни, който беше качен, съответно има и оценка на въздействието частична мисля, че беше така или иначе.

В един момент възможността на България да кандидатства за чакалнята, както и процедурата за членство в ОИСР ни доведе до концепция, съгласувано с ОИСР, че ние трябва в българската държава да имаме една структура – агенция, равно отдалечена от изпълнителната власт, която да може да прави анализи.

Счетохме тогава и предложихме Агенцията за приватизация тъй като там структурата на управление е малко по-различна от всички други агенции, като от една страна имаше един Надзорен съвет, който е орган на Народното събрание, и членовете му се избират от Народното събрание и второ, Изпълнителен съвет, който е орган на изпълнителната власт. Тоест, получава се един двоен контрол, който го е имало през годините, дали положителен или отрицателен – това е друга тема.

От тази гледна точка ние анализирахме възможността тази агенция, която да се занимава с държавните дружества, засега общинските няма да ги коментирам, да бъде Агенция за приватизация и това беше прието.

Въпросът е, а е и лично вече мое мнение, че с обединяването на тези две агенции и допълнителните функции, които се дават по Закона за публичните предприятия щяхме да направим една изключително тромава структура, която може би нямаше да заработи в този механизъм, който аз очаквах от една страна повече с инвеститорите да работи.

Разбира се, може би не добре бяхме обяснили изменението в частта за приватизация, за което се извинявам на синдикатите. Наистина мисля, че всички го разбрахме, идеята беше да отменим приватизацията. Съответно и забранителния списък да отпадне, тъй като няма логика един текст да ти казва, забранена е приватизацията, ама имаш и забранителен списък, щеше да създаде и друга колизия. Народното събрание можеше

да гласува кои дружества да излязат от забранителния списък, а тези които не са в забранителния, ако има обща забрана няма как съвсем са забранени.

От тази гледна точка Министерството на икономиката още в Икономическата комисия, благодаря на колегите, направи предложение да не се гледа в комисията, за да може да направим първо една подгрупа работна среща с представители на заинтересованите страни, ще ги нарека, но още в самата комисия, аз изразих становището си, че съм готов поради по-важната цел – от Закона за публичните предприятия да оттегля предложението в частта за сливане на двете агенции, въпреки че после ще кажа нещо и в частта да вкарваме текст, който да забранява приватизацията и да отменяме забранителния списък.

Към момента това, което ще направим, готови сме с текстовете и мисля, че те са ви предоставени на малката работна група, ще бъдат оттеглени тези предложения, ще вървим само по Закона за публичните предприятия.

Няколко думи за Закона за публичните предприятия. Изключително важен закон. Имаме срокове, за които бързаме. Защо за всички ще е полезен този закон?

Първо тръгна и то между нас колегите в Министерския съвет, тръгна един разговор, че виждаш ли тази агенция щяла да отнема функциите на министрите и на правителството. Не е това идеята. Идеята е една такава структура, която може да бъде отдалечена от изпълнителната власт през Надзорния съвет, да осъществява съвместно с принципалите на дружествата в държавата анализ за необходимостта от това тези дружества дали да останат или дружества, както и държавни предприятия, дали да останат държавни предприятия. Когато са

държавни предприятия знаете в голяма част те се субсидират от държавния бюджет или части от техните дейности се плащат от държавния бюджет. Ние считаме, че този анализ ще ни помогне наистина да посочим кои от държавните предприятия могат да станат търговски дружества, тоест да не влизат пари от държавния бюджет, а те на чисто търговски принцип да реализират печалби. От тази печалба могат да си увеличат заплатите, което в момента знаете в държавните предприятия заплатите са ниски и създава проблем.

Разбира се, някои от държавните предприятия щяхме, тъй като навремето това са били т.нар. мероприятия, за да не съкращаваш администрация изнасяш звеното. В случая искахме да анализираме и ще анализираме дали някои от тези държавни предприятия не трябва да станат агенции, дали от функциите на някои от тези държавни предприятия и държавни дружества се дублират и дали не е по-добре да се направи една структура и отново така вероятно ще намалим състава на тези предприятия или дружества и така ще осигурим и работна ръка за бизнеса надявам се. Тоест, този закон е изключително важен и тук говорим, че в този закон се дават само правомощия да се изготви един анализ, който ще е публичен. Ще може всички да се запознаем с него и да се вземат в такъв диалог, какъвто и сега виждам в този съвет да се вземат най-правилните решения.

Мисля, че на Икономическа комисия абсолютно всички представители подкрепиха това, че трябва да има такъв закон, говоря за Закона за публичните предприятия. Още един път казвам, частта Сливане на агенциите и обща забрана за приватизация – ще бъде оттеглена.

От тази страна апелът ми към всички е просто да подкрепим закона, разбира се той ще мине на първо и второ четене и там може да

претърпи изменения, но този закон е важен и за бъдещите ни действия, и за кандидатстванията, а и за самата държава да направи един анализ, който за съжаление в последните двадесет, а може би и тридесет години не е направен.

Благодаря Ви, ако има въпроси ще отговоря.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря Ви, министър Караниколов!

Господин Велев, моля за становище.

ВАСИЛ ВЕЛЕВ: Благодаря ви госпожо председател, Асоциацията на индустриалния капитал в България е представила писмено становище. Накратко ние категорично подкрепяме законопроекта, а той е важна стъпка за изпълнение на две национални цели – приемането ни в ERM II и в Организацията за икономическо сътрудничество и развитие.

Смятаме, че би спечелил законопроектът, ако се вземат предвид следните три препоръки. Едната от тях е свързана с регламентиране на текстове в закона, с които в момента той препраща към подзаконови нормативни актове свързани основно с изискванията към органите за управление и контрол, както и с правомощията на държавата в публичните дружества.

Другата препоръка е свързана с оповестяването на информация. Според нас е добре да се използва механизма, който има за тази цел, предвиден в Закона за публичното предлагане на ценни книжа, глава VI-а „Разкриване на информация“ в ЗППЦК, там е предвиден редът и обемът, който смятаме, че няма проблем държавните предприятия, публичните предприятия да изпълняват, така както публичните дружества по ЗППЦК

изпълняват, ако се смята, че това е прекомерна тежест за тях защо не е прекомерна тежест за публичните дружества.

Третата препоръка. Законът предвижда независими директори. Такъв директор, такъв инструмент има и в Закона за публичното предлагане на ценни книжа, в борсово търгуемите, в листваните на борсата компании минимум една трета трябва да бъдат независими директори.

Припомням, че те там се избират от миноритарните акционери, тоест те са наистина независими от управляващите, от мажоритарните собственици. Тук би могло тези независими директори да се избират от Агенцията за публични предприятия, а в нейното управително тяло да има представители на мажоритарните структури в гражданското общество, каквито са синдикатите и работодателите.

Не става дума за трипартитен принцип на изграждане на Надзорния съвет, а просто да има представители на работодателите и на синдикатите и те, ако избират този независим член на борда, той наистина в по-голяма степен би бил такъв.

Благодаря.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря господин Велев.

Господин Бранков, заповядайте!

ДИМИТЪР БРАНКОВ: Благодаря, Стопанска камара е представила писмено становище. Позволете само върху три момента да обърна внимание.

Разбира се, подкрепяме законопроекта водени най-вече от необходимостта макар, че времето не е много, доколкото разбрахме и в Парламентарната комисия при обсъждането срока за приемането би следвало да бъде 30 юни, което означава един ускорен ход и ако има

дефект или някакви предложения, те да бъдат отстранявани между първо и второ гласуване.

Най-важното, което считаме за необходимо и не би следвало чисто експертно и технически да предизвика големи проблеми, ако разбира се бъде прието, това е необходимостта политиката по публичните предприятия, по държавните предприятия да бъде формулирана от Министерския съвет, от неговите органи разбира се, но одобрявано от Народното събрание. Считаме, че това ще осигури необходимата прозрачност, предвидимост, дългосрочност на заявените намерения и политики, и сме предложили механизъм, по който това може да става – внасяне на четиригодишен доклад за публичните и за държавните предприятия в Народното събрание, където могат да бъдат регламентирани, включително и въпросите по отношение на приватизацията, кое подлежи на приватизация, включително метода за приватизация и дали това ще стане през електронна платформа, през фондовата борса, преки преговори или някакви други методи за приватизация.

На следващо място, отбелязали сме, че искаме да видим и критериите за подбор на членовете на управляващите органи. Тези критерии и принципи да бъдат формулирани в закона, а не в методика. Методика по силата на Закона за нормативните актове не е нормативен документ. Тоест, първо нивото на документа може да бъде качено, да кажем наредба на Министерски съвет, това е един път и второ, пак там, там е мястото системното място в законопроекта обвързване на възнагражденията с постигнатите резултати. Изпълнявани бизнес планове, поставени цели в рамките на период и т.н.

Между другото един доклад, с който се запознах от 2016 година на Комисията за държавния сектор, държавните предприятия по-скоро в Европейския съюз, аз поне бях изненадан от основното заключение, че при добро управление на държавните предприятия, прозрачно управление и ефективно управление те постигат не по-лоши резултати от частните предприятия в съответните сфери. Това следва да бъде взето предвид.

И последно, указанията по прилагане на закона са сведени до тази агенцията, на нея са дадени тези правомощия в съответствие със Закона за нормативните актове, обикновено това е органът, който приема акта. Факт е, че не Народното събрание дава указания по прилагане на съответните закони, които е приело, но според нас следва да се помисли дали това не може да бъде Министерският съвет, дотолкова доколкото функциите са разпределени между агенцията, между Министерския съвет и отрасловите министерства.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, господин Бранков.

Господин Тодоров, заповядайте!

ВАСИЛ ТОДОРОВ: Благодаря, госпожо председател. Ние също сме представили становище, в което сме маркирали някои предложения за изменения и прецизиране на разпоредбите, като принципно сме подкрепили приемането на подобен закон. За да не повтарям предложения и аргументи, които вече бяха казани по отношение на това в какъв нормативен акт и от какъв ранг да бъде регламентиран статута на членовете на Надзорния съвет и на управителните съвети, а също така и по отношение на възнаграждението, искам да спомена един много важен момент по отношение на дефинициите и определенията, които са дадени като основания за създаване и управлението, тоест като основен принцип

при създаване на управление на подобни публични предприятия е изведено изискването или констатацията за наличие на пазарни дефекти. Има легална дефиниция, която според нас трябва да бъде сериозно преработена, тъй като констатация, че при разпределение на стоки и услуги има неефикасност и неефективност, в смисъл е толкова широко отворена формулировка, която в един момент може да наруши конституционния принцип за свободната стопанска инициатива и не намесата на държавата и евентуално създаване на субекти, които да наложат господстващо поведение в дадени браншове. Не сме забравили и в Парламента има политически партии, които са предлагали в определени браншове създаване на държавни предприятия, които да решат определен проблем или някакво недоволство вътре в съответния бранш, там където има значим обществен интерес обосновано следва да има някакъв регулиращ и контролиращ орган. Механизмът, държавата със средства от частни субекти в бранша, които изземват под формата на данъци да инвестира и да създаде публично предприятие, чрез което да регулира или да провежда някаква държавна политика, е категорично недопустимо, така че това за нас е много важно да бъде прецизирано като основание за създаване и управление на публични предприятия.

Благодаря Ви.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря ви.

От КРИБ госпожа Йосифова.

РАДКА ЙОСИФОВА: Благодаря Ви. КРИБ също подкрепя принципно този законопроект с направените забележки, някои от които предложения, към които ние се присъединяваме от страна на АИКБ, както и на БТПП.

Трябва да отбележа, че становището е формирано въз основа на законопроекта с мотивите и с приложения доклад за цялостната предварителна оценка на въздействието, който законопроект предлага една по-различна концепция и по-различен начин на уреждане в сравнение с това, което сега беше изложено и което още на заседанието на комисията в понеделник беше изложено от страна на Министерството на икономиката, а днес и пред вас от господин министър. Ние сме взели отношение, казваме, че това е разумният, това е заключението и с оглед оценката на ОИСР, че предлаганият тук подход, в смисъл управлението от страна на Министерския съвет сливането на двете агенции ще доведе до по-голяма прозрачност, ефективност и ще има добър резултат. Това сме анализирали и сме се съгласили принципно, че е правилното. Сега тази концепция се променя още преди да е гласувана. Това неизменно създава известно смущение какво в крайна сметка налага тази промяна, след като вече е бил анализиран на такова равнище този законопроект, правена е цялостна оценка, защо сега се оттегля тази идея. Това не е съвсем ясно. Иначе подкрепяме наистина необходимостта от такъв закон. Благодаря.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, госпожа Йосифова.

Съюзът за стопанска инициатива.

ГЪЛЪБИН ГЪЛЪБОВ: Съюзът за стопанска инициатива е предложил своето становище, то е положително разбира се, не искаме да пречим на процес, който така или иначе е особено важен за страната. Съответно искам се присъединя към коментарите на колегите препоръка за по-голяма прозрачност при формиране на критериите за избор на управители на тези дружества, дори това в сферата на министър Караниколов знае, че примерно при избора на управители на държавните

Българска агенция за експортно застраховане и Българска банка за развитие има определени критерии, които са дадени в Закона за БНБ, за кредитните институции и Застрахователния кодекс. Така че нещо подобно би могло да се търси, за да се получи така, че хората, които биват избирани, назначавани, да бъдат наистина от професионалната гилдия и тези дружества, които се планират да бъдат търговски, наистина да бъдат управлявани като търговски дружества. Миналата седмица бях в Полша, там доста държавни фирми има, преобладаващо държавно участие, те са качени на борсата и оперират като такива и си плащат дивидент към държавата, така че при едно добро управление и подбор на мениджъри и залагане съответно на дадени цели, по които тези мениджъри да бъдат оценявани, могат да бъдат печеливши. Благодаря ви.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря.

КНСБ, моля заповядайте.

ПЛАМЕН НАНКОВ: Благодаря госпожо председател за предоставената ми възможност да изразя становището на нашата организация, то е депозирано и писмено при вас.

Още в самото начало бих искал да кажа, че за КНСБ това е един търсен и полезен закон, за който ние настояваме от много години предвид необходимостта от регулиране на отношенията в този сектор на икономиката, както и с нашите очаквания, че през него ще постигнем по-добро и по-ефективно управление на публичните предприятия. Оценяваме добрите страни на закона, сред които е предложението за разработване на държавна политика в областта на публичните предприятия, механизъм за определяне на конкретни цели, да не ги изброявам всичките, на задълженията за опростяване и прозрачност и т.н.

До окончателното становище на Конфедерацията се стигна през един еволюционен път на развитие. В началото ние установихме с известна изненада, че темата за приватизацията е намерила място в материята на този закон, при положение, че това не беше сред изисквания на експертите на ОИСР към Закона за публичните предприятия. Независимо от това с какви намерения е било подходено, с включването на тази тема в нашите среди се получи отчетливо напрежение само фокусирайки се върху това, че едва ли не законът предполагаше падането на забранителния списък за приватизация.

Другото нещо, по което имахме своите коментари и забележки и предложения беше сливането на двете агенции. В резултат на проведените разговори към този момент виждаме, че и двата рискови записи в този закон отпадат и приветстваме фокусирането върху поедрата политическа цел, а именно този закон и движението ни към ERM и към членството ни в ОИСР, тоест вече там е акцента. На базата на становището на Министерството на икономиката и на тяхното уверение, че ще паднат и въпроса с приватизацията и въпроса с агенцията, това ни дава всички основания да подкрепим законопроекта, разбира се с уговорката, че Министерството на икономиката направи това, което вече заяви, между двете четения. Това е позицията на КНСБ и считаме, че в този си вид с приетите предложения, тоест с направените предложения от Министерство на икономиката, общественият и държавният интерес ще бъде защитен в максимална степен. Благодаря.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря.

Госпожа Григорова, заповядайте.

ВАНЯ ГРИГОРОВА: Благодаря. Ние подкрепяме изобщо инициативата за това да бъде оформен закон за публичните предприятия,

определено нужда от такъв регламент има. Радваме се, че отпадна отмяната на забранителния списък, както и че се запазва досегашният ред за взимане на решение за приватизация, защото в крайна сметка беше предвидено Министерският съвет да може облекчено да приватизира обособени части от държавните предприятия.

Същевременно смятаме, че в този проект трябва да бъде заложено по някакъв начин как ще се управляват предприятия с 50 и под 50 % държавно и общинско участие, какъвто е например случая с Български морски флот, това не е пренебрежима тема.

На второ място параграф 2, алинея 1, това беше и въпрос, който поставихме в комисия в Министерство на икономиката, от преходните и заключителните разпоредби казва, че се забранява създаването на държавни предприятия по чл. 62, алинея 3 от Търговския закон, което според нас трябва да се прецени доколко този текст не влиза в колизия с чл. 18 от Конституцията на Република България.

Както и остава отворен въпросът за начина, по който ще се управляват държавните и общински предприятия създадени с различни специални закони.

Повтарям, ние подкрепяме изобщо инициативата за оформяне на Закон за публичните предприятия, нашата позиция нека да се приеме като „да“ на първо четене в комисия, но със задължителното според нас разглеждане на тези въпроси между първо и второ четене. В крайна сметка в момента по-скоро ще се въздържим от някаква ясна позиция. Благодаря ви.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, госпожа Григорова.

Други гледни точки? Няма. Благодаря.

В заключение можем да се обединим, че НСТС подкрепя направените предложения, като протоколът от днешното заседание заедно със стенограмата и получените писмени становища ще бъдат изпратени до Комисията по икономическа политика и туризъм в Народното събрание.

Уважаеми членове на съвета, предлагам да преминем към точка 3 от дневния ред.

Точка 3

Утвърждаване на поименния състав на Постоянната комисия по социални последици от реструктурирането и от приватизацията към НСТС

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Председател на комисията – Лъчезар Борисов, заместник-министър на икономиката.

Членове:

Валентин Груев, Весела Данева, Мартин Иванов, Александър Загоров, Ваня Григорова, Хараламби Анчев, Трифон Трифонов, Силвия Тодорова, Жасмина Саръиванова, Михаела Михайлова, Олга Чугунска, Румяна Георгиева, Радка Йосифова, Стояна Сотирова, Лъчезар Граматиков.

Благодаря.

Закривам днешното заседание. Заповядайте за кратки изявления пред медиите.

(Заседанието завърши в 14,10 часа.)

СТЕНОГРАФИ:

Красимира Николова
Петя Георгиева
Благовеска Стефанова